

Utdrag fra Anders Vasbunds testamentet

Kilde: Bratsberg Teglverk og bransjens utvikling av Per R. Børresen (2007), s. 28-30

I det følgende gjengis avskrift av de deler av dokumentet som i sterke grad berører teglverket:

"TESTAMENTET"

"Undertegnede Anders Vasbund og hustru Jenny Marie, der under 26. januar 1927 har opprettet gjensidig testament, bestemmer herved ytterligere som vår siste vilje:

Til motivering for disse bestemmelser vil Anders Vasbund for sitt vedkommende anføre følgende:

Det har falt i min lodd å være knyttet til teglverksindustrien den største del av mitt liv, derav ca. 40 år ved Bratsberg Teglverk, som jeg kjøpte i 1903, og siden har drevet for egen regning.

Når en tar i betraktning alle de teglverker som i denne tid er nedlagt, både her i distriktet og andre steder i landet, er det innlysende at jeg har hatt meget at kjempe med for å holde driften gående til denne dag. Jeg har imidlertid hatt den glede sammen med mange gode krefter å kunne holde det gående. Jeg har gjennom årene funnet stor glede i dette.

Teglverksindustrien er en interessant industrigren med rike tradisjoner.

Bratsberg Teglverk har nå i mange år vært det eneste i sitt slags gjenværende teglverk her i distriktet, en omstendighet som har forhøyet interessen for meg. Jeg syntes det var artig å vise at det tross vanskelige forhold lot seg gjøre å drive teglverk også her i distriktet. Det faller vanskelig å drive, men det ferdige, første sort produkt er en utmerket vare.

På samme tid som jeg har villet gjøre mitt til at teglverksindustrien skulle være representert her i distriktet, har jeg ment at det ville være til meget stor nytte både for Skiens by og hele distriktet på forskjellige måter at det fantes et teglverk her.

Som det skjønnes, har jeg brukt mine evner til å holde verket i drift, og da det er mitt ønske at Bratsberg Teglverk også skal holdes i drift etter min død, bestemmes herved:

I. At det som måtte være igjen etter Anders Vasbunds død skal tilfalle Skienkommune på den betingelse at kommunen fortsetter driften av teglverket enten selv eller gjennom den eller de som kommunen måtte finne skikket, enn videre på de betingelser som framgår av det nedenfor anførte.

Såfremt leiren på Bratsberg skulle slippe opp, må leire kunne skaffes annet steds fra.

Jeg ønsker at kommunen legger all mulig interesse i driften, så vel av hensyn til mitt livsverks fortsatte beståen om av hensyn til behovet for et teglverk, og ikke gir opp selv om det skulle være tapsår iblant eller andre vansker.

I nødsfall kan realiseres byggetomter eller andre aktiva som ikke er uomgjengelig nødvendig for driften. (Tomtesalg har jeg dog mest mulig satt meg imot av hensyn til leirebeholdningen).

Jeg ville være takknemlig mot alle som ville bidra til at driften kunne holdes gående.

II. Finner kommunen etter påbegynt drift d måtte innstille denne idet fortsatt drift viser seg vedholdende tapbringende eller ugjørlig av annen grunn, eller finner kommunen fra første stund at den ikke kan innlate seg på teglverksdrift, ønsker jeg at det jeg etterlater meg må bli å realisere, prinsipalt under ett (eventuelt så meget om er nødvendig til teglverksdrift) til en som vil påta egd drive teglverk for egen regning, subsidiært ved realisasjon på annen måte, naturligvis på den mest utbringende måte.

Under ingen omstendighet bør salg skje til noen som kun har profitt for øye (tomtespekulasjon m.v.)

Så vel til tomtene som til sten- og skiferbruddene skal kommunen ha forkjøpsrett, hvis ikke annet er bestemt, likeså til annet aktiva.

Av salget netto-utbringende blir å opprette et Legat benevnt:
Verkseier Anders Vasbund og hustrus legat.

Til legatet blir også eventuelt å legge det løpende nettoutbringende ved bortleie av teglverket eventuelt andre inntekter.

III. Hva enten kommunen overtar teglverket for drift (selv eller gjennom annen) eller det blir salg og legatopprettelse, ønsker vi at følgende utredslar skal finne sted fortrinnsvis:"

Her følger så en punktvis beskrivelse av hvem om skal tilgodese og med hva. Her er hans hustru nevnt først, så følger hans svoger, men også hans daværende formann ved verket, Aksel H. Westlund er begunstiget "såfremt han fortsetter sin stilling ved verket og upåklagelig oppfyller sine plikter, videre dennes hustru hvis Westlund selv ville ha fått støtte."

Det siste punktet vedr. "utredslar" av boet fastslår at "Utgifter til vedlikehold av gravstedene til Vasbund og frue blir å bestride av teglverksdriften og eller legatet."

Det heter bl.a. videre under punkt IV. "Andre bestemmelser"

1. "Ved salg av byggetomter skal tidligere eller senere arbeidere ved verket – bra og hederlige – ha fortrinnsrett til kjøp av en byggetomt, om mulig til rimelig pris.

2. (...)

3. Det årlige disponible beløp som legatet kaster av seg etter at de ovenfor nevnte formål er tilgodesett, skal gå til verdige trengende i Skien, helst slike som ikke får understøttelse og som gjør det de kan for å klare seg selv.

Fortrinsberettiget er de arbeidere (eventuelt deres enker og uforsørgede barn) som måtte ha vært hos meg og der vist seg villige og bra, uansett opphold når de trenger støtte."

Deretter følger bestemmelser om oppnevning av testamentfullbyrder, honorarer og andre formaliteter. Til slutt gis anvisning på hvordan boet skal gjøres opp, avhengig av hvem som dør først av ektefellene.

Testamentet er underskrevet og bevitnet:

"Skien, 21. april 1943."

"Anders Vasbund (sign)

Jenny Marie Vasbund (sign)"

"Herved bevitnes at Anders Vasbund og hustru Jenny Marie den 21. april 1943 frivillig og ved full sans og samling i overvær av undertegnede Eyolf Isachsen og M. Jøntvedt, der for anledningen er blitt særskilt tilkalt som vitner, har undertegnet ovenstående dokument, som de etter langsom og tydelig opplesning erklærte som sin siste vilje."

"d.s.o."

"Eyolf Isachsen (sign)

M. Jøntvedt (sign)"